

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljek in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogorske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pete-vrste 6 kr., če so oznanila enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje manikirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

Atene 25. jan. Novi ministerski predsednik Kumunduros je v narodnej zbornici razložil svoj vladni program, in je rekel, da se je njegova grška vlada odločila za akcijsko politiko, dejansko brambo pravic Helenizma, ter da hoče Grška osvoboditi svoje rodne brate, ki kot sužnji vzdihujejo pod turškim jarmom.

Rim 25. januarja. Nekoliko italijanskih vojnihih ladij odhaja v posamezne turške luke za brambo italijanskim podložnikom.

London 25. januarja. V zbornici poslancev je Northcote v imenu vlade rekel: Ker angleška vlada mirovnih uvetov Rusije ne pozna, a velike ruske vojne moči še vedno naprej marširajo, ne sme vlada nič več oklevati, temuč mora izreden kredit terjati.

Tudi v zgorenjej zbornici je lord Beaconsfield izrekel to, kar Northcote, a dostavil, da politika angleškega ministerstva ne sme biti odvisna od tega, da katera koli prijateljska država misli, da more odrekati določne informacije.

London 25. januarja. „Times“ poročajo, da bosta Carnarvon in Derby iz angleškega ministerstva izstopila.

Dunaj 24. jan. V denašnjeji konferenci ustavovernih poslancev je ministerski predsednik Auersperg povedal, da je vse cislejštansko ministerstvo odpovedalo se; cesar odpovedi nij

zavrgel, pa je tudi nij sprejel, temuč si je pridržal, odločiti se.

London 24. jan. V dolenjej zbornici je Northcote naznanil, da bode v ponedeljek terjat dopolnjen kredit za vojaške in pomorske namene.

Carigrad 23. januarja. Obrana utrjenj carigradskih se hitro dela in ustrojava. — Trdi se, da bodo Rusi v treh dneh pred Kalipolje prišli, kjer je dovolj posadke, da se tamošnje trdnjave brane. — Zbornica je sklenila terjati od vlade pojasnil o počasnem prevažanju beguncev, katerih je mnogo mej potom zmrznilo.

Vojska.

Kar uže dve leti vedno pričakujemo, kar se je vedno obetalo, a od dne do dne odlasalo, to nam denes vesel telegram korespond. bureaua iz Aten poroča, namreč: poslednji faktor za razboj Turčije je tudi uže v delo stopil! Novo grško ministerstvo Kumunduros napoveduje Turčiji vojsko! Kaj to pomenja, to bodo naši bralci iz mnozih v zadnjem času v našem listu priobčenih novic lahko posneli. Zdaj stoje tedaj poleg Rusije vse orijentalne države: Črna gora, Srbija, Rumunija in Grška nasproti potrti in tepeni Turčiji, ki si ne more več življenja rešiti, če vsa človeška preračunjenja ne varajo. Zdaj se je vse izpolnilo, kar smo mi ob svojem času rekli, da bodo nasledki padca Plevne.

Torej Angleži bodo, ne mara, nazadnje vendar res en korak storili za kakovo varovanje Carigrada. Northcote je naznanil v parlamentu za v ponedeljek vladin predlog, naj parlament dovoli izrednega kredita, ki se bode porabil za vojaške stvari. Lord Beaconsfield

je isto potrdil v zgorenjej zbornici. Kolikošen bode ta kredit in kakove bodo angleške naredbe, to bomo slišali v malo dneh. Vojni nekaj duh, to se zdi, prevladuje zdaj v angleškeji vladi.

Turkoljubni listi mej tem upajo, in nihče ne more reči, da je njih upanje kar nemogoče, da bodo namreč Turki branili Rusom vhod v Carigrad tako dolgo, da se Angleži pripravijo in ga zasedejo. Pred Carigradom so namreč narejeni močni turški nasipi in razna utrjevanja, katera morda ne bode tako brž vzeti možno, če bodo ta polčenja imela dovolj hrabrih brambovcev. Uže lani, ko je bil Gurko prvič črez Balkan prikazal se, dobil je Blum-paša ukaz, utrjevati pozicije pred Carigradom, in od tačas so se, pravijo, utrdbe jako povečale in pomnožile.

Vendar za dolgo se pa Carigrad Rusom ne bode ubranil, tudi če še Angleži s svojo malo vojno v krvavo delo stopijo. Zmagovite vojske, kakor je zdaj ruska, ne bodo zadrževali niti angličanski prostovoljci.

Marš črez Balkan.

Nemšk list priobčuje iz privatnega pisma ruskega oficirja sledeče črtice o balkanskem prehodu: „Misli si ozek pot, ki se vije po grapi mej skalnatimi pečinami, zdaj navzgor, zdaj zopet strmo nizdolu. Preko pota se na mnogih krajih po kamenji vale bistri potočiči, a ob straneh vise raz skale, kakor stebri v kakeji palači, ledene sveče, drugodi zopet leži debel sneg, ki se pri vsakeji stopinji vdira. Tu tedaj koraka dolga vrsta oboroženih možakov, temnih ali resnih obrazov. Silen mrzaz pritiska; skoraj pri vsakem koraku se opotekajo na spolskih klancih; hladan sever brije raz vrhove snegobelih gora; dež rosija;

Listek.

Litovska unija.

(Po Petruševskem in drugih spisal J. Steklasa.)
(Konec.)

Uže davno so jezuiti govorili, kako hudo je življenje pravoslavnihi. Oni so jim dokazovali, da je uzrok vseh njegovih stisk in neredov ta, ker se mešajo posvetni v duhovske zadeve. „Nemate od nikod pomoči,“ govorili so jezuiti, „patrijarh je prišel k vam, ali prouzročil še večji nered, nego je bil poprej; pa saj so tudi njegovi odnošaji taki, kajti on sam živi pod oblastjo nevernih Turkov. Pustite vse kakor je, držite se čvrsto vaših obredov in ustavov, samo prosite rimskega papeža, da bi postal on vaš glavar, mesto patrijarha. Potem pojde vse bolj v redu, in papež vas ne bode dal preganjati.“ Ciril Terlecki si je prevzel to nalogo na svojo

odgovornost. On se je sporazumel z nekojimi škofi ter začel skupaj z njimi mamiti novega metropolita, Mihajla Ragozo. Mihajlo je bil slab, boječ in omahljiv človek; on se je preplašil, nij znal kaj začeti, ter jim nij govoril niti da, niti ne. Takrat so začeli izdajalci duhovni nagovarjati za svojo stran kneza Ostrožskega. Knez, videč bedo pravoslavne cerkve, bil jim je pripraven pomagati, nego samo pod pogodbo takrat, ko bodo vsi iztočni patrijarhi za to podvzetje složni. Ali od sporazumljenja vse iztočne cerkve se nij bilo ničesar nadejati; zatorej je Terlecki se svojimi tovariši sklenil, da bode on vse sam izvel. Po starinskem običaju so se ob tem času vsako leto obdržavali shodi, h katerim nijso prišli samo duhovni, nego tudi posvetni. Na enem tacihi shodov l. 1594 spregovoril je Terlecki o uniji t. j. o zjedinenji cerkve zapadnoruske z rimsko cerkvijo pod oblastjo papeža. Zbor nij htel o tem nič slišati; ne gledeč na

to, razpravljal je Terlecki se svojimi tovariši naprej o zjedinenji cerkev. Na ugovor so se podpisali 4 duhovni in en arhimandrit, a od duhovnov dva še nijsta bila posvečena.

Pravoslavni so se silno vznemirili ter začeli zahtevati sodbo nad odpadnike Ciril Terlecki in tudi drugi duhoven, Ipatij Pociej, sta se podala h kralju, da odvrneta bedo, sta poprosila pri njem pomoči ter potem odšla v Rim k papežu. Tukaj sta ona po latinskem običaji poljubila njegove noge in pročitata apostolsko vero po učenju katoliškem. Ona nijsta govorila s papežem samo od sebe, nego tudi o pravoslavnej cerkvi in o ruskem narodu. Vsled tega je bila v Rimu velika radost. Papež je poljubil izdajalca ter ju odpustil v časti.

Ko so pa o vsem tem seznali pravoslavni, prokleli so izdajalca po vseh župah. Vsi so želeli nestrpljivo bodočega zbora, ter so sklenili poklicati izdajalca na odgovor. V

gosta megla legla je v dol. Opešan in utrujen vojak omahne in se zgrudi na tla, drugi gredo, po največ ne meneči se zanj, mimo, dokler ne pride todi baš kakov usmiljenec, ki ga pregovori z laskavimi besedami da vstane in ga vodi dalje. Tu pak cepne konj, ali se vdere do kolen v sneg, tam se zopet pobudi krik: „kanoni so obtičali, hajd, vlecimo!“ Razlože vse narazen in vsak ima nekaj nesti ter tako ido dalje. Ko se utrudijo možaki pride majhen odpočitek na red. Ali mrači se uže in zopet mora vse po konci ter dalje — po neznanem potu. Jeden družega kličejo, počasneje gredó naprej. Naposled se čuje lajanje psov in vsakemu se odvali od srca težak kamen; videti je iz daleč luč — naprej, urno dalje! — tu je naš cilj. Toda pozor, pred nami zija brezdnó, v katerega globini šumi mogočna reka. Kreniti je treba ob strani — ali tu zopet meji in ovira potovanje ograja — takoj jo posečejo in drvé v neredu proti ognjem, ki so videti v daljavi. Nihče ne hče zaostati! Naposled ob črnej noči približamo se do prve hiše. Šatore razpostavite, ognje zanetite! to so prvi glasi, — in ko je to delo izvršeno, zbirajo se okolo plapolajočih gromad vojaki, katere je preveliki mraz uže skoraj popolnem zledenil.

Ako si moreš to prav živo predočiti, prijatelj, pa imaš sliko mojega življenja zadnjih dvanajstih dnij. Ti ne veš, kako zelo diši človeku toliko iztrujenemu če tudi plesniv in trd košček kruha, samo da ga imaš. Kadar pak počivamo, je za nas vselej dan praznovanja. Tu ne štedimo ničesa in često se radujemo pri pečenem jagnjiču ali puranu.

Pri Eleni so nas Turki napadli bili. Natančneje ti povedo časniki. Dne 28. novembra z večera so govorili v taboru, da imamo družega jutra prijeti Turke pri Bakšimali. Nas je bilo 15.000. sovražnikov 12.000. Oficirji smo se zbrali na večer skupaj, ter smo se dobro zabavali. Ukrepali smo tudi uže kaj in kako, kadar bi kdo imel nesrečo, da se preseli s tega sveta. A, ko smo bili uže vsi pripravljeni udariti na Turke, odložili so za prihodnji dan bitko. Mej tem je prišel telegram o vzetji Plevne in ta je vse naše načrte izpremenil. Jaz sem bil pri Kassabini trikrat v ognji in uže sem bil prepričan, da mi bije zadnja ura — toda Bog je drugače htel, in še denes sem zdrav in vesel na tej prijetnej zemlji mej prijaznimi in dobrimi ljudmi.“

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 24. jan. [Izv. dop.]

Kdo se ne spominja iz šolskih beril znane pravljice od porednega fantiča, ki se je šel kopat in naenkrat začel kričati: pomagajte, kakor da bi v nevarnosti bil se utopiti, a ko so ljudje prihiteli na pomoč, se jim je rogljivo smijal. To je večkrat ponavljal; naposled pa se mu je res pripetilo, da ga je pri kopanju krč prijel, klical je na pomoč, a nikogar nij bilo in moral je utoniti. Ravno tako je z našim Lasser-Auerspergom in njihovimi oficijoznimi listi. Tolikokrat smo v poslednjih časih slišali krik: pomagajte, prihitite vsi, ki prisegate na jedinozveličavno ministerstvo Lasser-Auersperg. Glasujte, kakor se vam veleva, če se prav res ljudstvu taka bremena nakladajo, da uže komaj sopiha pod njimi. Nikar ne delajte opozicije; če pade to ministerstvo, pade tudi ustava. Fevdalci, klerikalci, reakcija, panslavizem, grof Hohenwart itd., vse to se bere v oficijoznih listih, in dozdej so res strasila pomagala. Kako bi tudi ne? Če se oziramo po poslaniških sedežih, vidimo pač cele vrste mamelukov, kateri dobro vedo, da svoje mandate imajo zahvaliti le znanemu pritisku, da niso izvoljenci narodov, ampak birokratične sile.

Te dni je zopet nastal tak kritični položaj, govori in piše se o ministerskej krizi, na steno se malajo strašne besede: ustava je v nevarnosti, in ministri sklicujejo skupaj svoje zveste prijatelje ter jih plašijo in prosijo, dokler jim ne prisegajo, da bodo zopet glasovali, kakor ministerstvo želi, Magjarom na ljubo, če prav naše polovici države na izgubo. Vendar se tudi mej ustavovernó stranko širi izpoznanje, da so ti vedni klici na pomoč in plašenja z reakcijo, in Bog si vedi kakšno politično spremembo zgolj plašila, s katerimi se pritiska na stranko, da si ložje večino pridobi. Zdej se suče kriza okoli colnega tarifa.

Po novem tarifu bi namreč col na petrolej se moral povekšati za celih 8 gld. za meterski cent, za kavo pa od 16 na 24 gld. V odseku se je to odbilo. Ker pa je naša vlada ogerski obljubila, da bode skrbela za to, da se colni tarif nespremenjen v državnem zboru sklene, hče zdaj poskusiti, da v zbornici večino za svoje predloge dobi. Zato se včeraj še nij začela debata o colnem tarifu, ampak se je po vladnej želji odložila do sobote. Denes pa bo posvetovanje mej ministri

in predsedniki klubov, izvzemši grofa Hohenwarta, in tu se bodo storili potrebni sklepi, da se kriza spet poravna. Ministri vsake o ostanejo, dokler nij dognana sprava z Ogersko. Nikdo, najmanje pa grof Hohenwart, bi ne htel v tem trenutku največjih homatij vladno krmilo v roke vzeti. Kakoršno juho so si skuhal ti možje, takšno naj zdaj pojedó!

Važnost Dardanel.

Francoska „Republique Française“ spominja, da je uže v starem veku Demostenes razkladal Atenjanom, kako važen je Bizanc, zdanji Carigrad, za vse srednje morje in za oblasti, ki tod živé in trgujejo ter jih nagovaljal naj ga branijo pred Filipom Macedonskim. Pri tej priliki pravi francoski list:

„Ne smemo si skrivati: ali če se Dardanele za Ruse odpró, ali če je Carigrad v carjevih rokah, to je skoraj oboje eno in isto . . . ! Porta je v smrtnih izdihljajih, ona je žejna miru in pokoja; da bode Carigrad rešila, bodo njeni pooblaščenci k največjim žrtvam pripravljeni in oni mogó lehko iz jeze do Evrope, katera jih je na cedilu pustila, nad njo in posebno nad Anglijo maščevati se in, ne vprašaje za interes družih, Rusom Dardanele odpreti.“

Razumeje se, da je Francoz tudi zoper to in zoper Rusijo, ker se tudi za svoje „interese“ boji, zlasti za svoj delež pri Suec-kalanu. Vendar njegove besede le kažejo, da bi Rusija velikansko zamudila, če bi ne zahtevala proste vožnje skozi Dardanele. Kje vruga je v naravnih in božjih zakonih zapisano, da je svobodno božje morje ustvarjeno le za Angleže, Francoze in druge, pa za slovanskega Rusa ne? Vsi ti „interesi“ so le neznosne impertinence!

Novinski glasi o položaji.

Spb. „Vedomostjam“ se telegrafuje iz Berlina: „Prestolni govor kraljice Viktorije se je skazal prav ponižen. Tu nij napravil ta govor nikakoršnega osupnenja. Zahtevanje kredita je samo formalnost. Nikakoršnega vmešavanja Angleške v vojno mej Rusijo in Turčijo ne bode.“

„Novoje Vremja“ pravi: „Kakor se nam zdi, nij sedaj nikakoršnega dvoma, da je položaj za Balkanom tak, da ne more biti ni govora o premirji, ker sedaj kaže vse, da bode skoraj nastal trajalni mir, katerega rezultati

oktobru 1. 1596 se je sešlo v mestu Brestu mnogo posvetnjakov in duhovnov vsake vrste; prišla sta tudi dva namestnika carigradskega patrijarha; prišla sta tudi Terlecki in Pocej. Mihajlu Ragozi pa nij bilo niti mesta niti pokoja pred grajami pravoslavnega naroda, ker je tudi on s početka prestopil k unijatom. Namestnika patrijarhova sta ga pozvala pred sodnijo, Mihajlo se nij prikazal, da, celo pred narodom se je skrival. Zdej so pa začeli sestavljati tožbo o odpadnikih in o uniji. Duhovni so zborovali za se in posvetni za se, ali so eno in isto sklenili. Oni so odredili, da ima unija prenehati, ker je nobeden ne hče, in da se imajo izdajalci, ki so to nečastno delo podvzeli, lišiti vsake duhovne česti. Unijati pa, katerih je bilo v ostalem malo, seznavši za to odredbo, prekolnejo vse one, ki so se izrazili proti uniji, t. j. ves zbor.

Tako se je svršila unija. Njo so osnovali nevredni in nečastni ljudje, ne zavoljo koristi

cerkve, kakor so oni govorili, nego radi svetnih dobičkov, radi novih posestev in dohodkov, radi svobod, koje je obečal kralj in jezuiti unijatom. Unijati so trdili, da se oni nijso proti starini svojega veroizpovedanja pregrešili, razun, da so se podali pod oblast papeža rimskega; da je nauk pravoslavne cerkve, služba božja na slavenskem jeziku, vsi obredi in običaji, da je vse ostalo kakor je bilo poprej. Ali pravoslavni so razumeli, da se ne da ostati pravoslavnim in podati se oblasti rimskega papeža, ter so sklenili — ogibati se unijatov. Goreče so začeli pravoslavni braniti svojo apostolsko cerkev, pisali in tiskali knjige, govorili proti uniji govore, pravdali se z unijati in katolici. Bratovščine so se sastajale, posebno po mestih, sramotile odpadnike, ter se zoperstavile uniji z vsemi silami.

Vendar je bilo težko za pravoslavne, proti njim se nij vzdignila samo unija, nego tudi latinstvo. Kralj je pomagal unijatom, ter jih

branil pred vsako krivico. Počasi so začeli namesčati v pravoslavne župe unijatske duhovne, a v pravoslavne samostane unijatske mnihe. Če bratovščine nijso hotele odstopiti svojih cerkev, kaznili so njih članove kot nepokorneže in nemirnjake. V večjih mestih so zapetivali pravoslavne cerkve ter pobrali vse cerkveno blago; mnihe pa so lovili po cesti, zapirali je in bñli.

In ko narod nij imel nikjer moliti, ter se je shajal na božjo službo za mestom v lesenih kolibah, preganjali so ga tudi od tukaj. Na venčanje in na krst so morali po nekaterih krajih hoditi po sto vrst daleč. Žene in možje so živeli brez venčanja; mnogi se nij mogel celo svoje življenje spovedati, niti obhajati, še celo pred smrtjo ne. Dogodilo se je tudi, da so trupla umrlih pravoslavnih vozili brez pogreba kakor mrhovino skozi ona vrata, skozi katera so se vozile mestne smeti. Pravoslavnim nijso pustili niti trgovati, niti zapisati se

bodo popolno nagradili Rusije za vse njene žrtve“.

„Golos“ piše: „Sedaj je draga vsaka ura in za tega delj se dviganje ne more ustaviti z nikakoršnimi dogovori. Jedno izmed dveh je mogoče: ali neprenehano dviganje naprej ali mir; vsako tretje je nesmiselno, in premirje se ima razumeti le v tem smislu, da je Turčija sprejela mirovne pogoje“.

Nemška berlinska „Post“ pravi: Če Rusi v Carigrad marširajo, pomenja to toliko kakor začetek delitve Turčije. Ali Rusija ne more narediti največjega plena tega sveta brez sodelavnikov.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. januarja.

O **ministerske** krizi govori naš članek, dunajski dopis, ki je iz dobro podučene noga vira.

Iz angleških listov slišimo, da **Austrija** nema nič proti temu, da Rusi marširajo na Carigrad. Tudi oficijozni „Fremdenblatt“ razjasnjuje, da tam doli nij nobene črte za naše interese.

V **ogerskem** zboru je zopet 23. deževalo več interpelacij, inej temi je Madarasz interpeliral, zakaj je še nekaj uradnikov pri ogerskej vzhodni železnici, ki magjarskega jezika ne znajo, in ali se bodo le Magjari nastavili v one službe. Iranyi je interpeliral, kaj je vlada storila proti povodnji v Budapešti.

Vnanje države.

Grško novo ministerstvo je sestavljeno. Predsednik je in notranje stvari ima Kumunduros, glasnik vojevite stranke; Delionis, vnanje; Bubulis, pomorstvo; Papamihalopulo, finance in pravosodje; Sotirios Petmesos, vojno.

Angleški torijci se boje, da bode njih ministerstvo padlo, kadar Rusi Carigrad zasedejo ali trd mir sklenejo.

V **francoskem** senatu je bila 23. t. m. volitev jednega neodstavljivega senatorja. Republika nec Lefranc je dobil 129 glasov, kandidat desnice Decazes pa 128, torej en glas menj. Ker nema nobeden teh kandidatov potrebne večine 137 glasov, imela je biti 24. še drugič volitev, katere izid nam nij znan.

Španski kralj Alfonzo se je oženil. Poroka je bila sijajna, navzoči so bili državni dostojanstveniki in poslaniki družih držav.

Dopisi.

Iz slovenskega štajerja 24. januarja. [Izv. dop.] Nove volitve za naš deželni zbor bodo, kakor zdaj pravijo, v sredi marca, torej čez en dober mesec. Nemške

v rokodelske družbe niti v službo stopiti. Za pravoslavne nij bilo sodnije; plenili in jemali so se jim denarji brez kazni. Najbolj izmed vseh jih je zatiral polocki unijatski vladika Josafat Kuncevič. Od nobednega nijso pravoslavni toliko pretrpeli, kakor od tega brezverca. Zapečativši pravoslavne cerkve, nij jih odprl celih pet let; pokopana trupla pravoslavnih je dal izkopati, ter je vreči psom. Narod nij mogel tega dalje trpeti, ter ga je ubil. Krivci so bili strogo kaznjeni; mesto Polock je izgubilo vsled tega vse svobode in polahkanja, ki jih je dolgo časa imelo, a latinska cerkev pa je pribrojila Kunceviča k svojim svetnikom.

Tako hude stiske so zadele pravoslavni ruski narod za to, ker se mu nij posrečilo osvoboditi se od Poljske. Oblasti so sicer včasih skušale braniti narod, ali preganjalci nijso poslušali oblasti — jezuitje so bili silnejši. S početka so se zavzemali za narod pravoslavni

novine vedo pripovedovati, kako mi „narodnjaki“ v zvezi s „klerikalci“ na vse žive in mrtve uže agitiramo, kako črevlje trgamo in po blatu in po suhem tekamo od kmeta do kmeta, da bi ga na volitev narodnega kandidata pripravili. Da bi le res bilo tako! Ali žalibog, da nij. Marsikje se agitacija pogreša, kjer bi je pač treba bilo, drugod pa se zanašamo na zadnji trenotek.

Nadejaje se, da bode prvo popravilo se, a drugo nas ne prevarilo, menim, da nij prezigodaj uže zdaj svariti, naj kmetje nikakor ne volijo županov za volilne može, ako nijso posebno stalno narodni (kar je izjema). Županje prihajajo namreč z okrajnimi glavarji v službeno dotiko in tako postanejo od njih več ali menj odvisni. Okrajni glavar kmetškemu županu lahko mnogo olajša ali pa obteži posel, zato pa tudi lahko terja od njega, naj „iz prijaznosti“ glasuje tako, kakor on želi. Ker so pa volitve taka sveta stvar, ka se ne sme nikdar „iz prijaznosti“ glasovati, temuč moževsko in neustrašljivo narodno voliti, tudi, ko bi iz tega res za zdaj osebnega dobička ne bilo, ali ko bi celo izguba pretila — zato dajajmo uže zdaj parolo: volite le popolnem neodvisne može, zato županov ne za volilne može.

Iz Trsta 24. jan. [Izv. dop.] Minolo soboto je napravila tržaška čitalnica prvo besedo letošnji predpust. Tržaški pevski zbor se je dobro obnesel pod vodstvom gospoda Srečka Bartelja. Pesen „adrijansko morje“ so izbornopeli, tako, da je človeku težko reči, ali imajo pevci več zasluge, ali pa njih pevski vodja. Poslušalci so bili gotovo srčno veseli. Druga točka je bila „igra na citre.“ Igrali sta gosposodični Mankočeva in Maverjeva tako izvrstno, da nij zmanjkalo žive pohvale, dokler nijste drugič nastopili, ter ste zopet igrali slovenskih pesen „poutpourri.“ Po tem zopet nastopi pevski zbor in zapoje znano pesen „Na planine.“ V „Igra pike“, šaloigri v enem dejanji, sta baron Rocheferrier gosp. R. in Mercier trgovec gosp. P., oba izkušena igralca, dobro izvršila svojo nalogo; Žan gosp. B. in Roza gospica L. sta bila oba na svojem mestu. Čveterospev „Solza“ se je moral opustiti, kar je bilo poslušalcem gotovo žal. Mlajši svet je plesal v dvorani do belega dne, starejši so se pa veselili pri čaši sladkega vinca nastopajoče boljše osode in napredka velikega slovanskega naroda, ki nam se od daleč svetita izza zmag slovanskega orožja na jugu.

pani, ali počasi so se tudi oni polatinili in popoljšali. Tako so se izgubili za narod branitelji, ter množili zatiralci. Pomoči nij bilo od nikoder pričakovati, razun iz Moskve. Ali tamkaj je bila vsled mnogih samozvancev velika zmešnjava, ki je trajala več let; vsled teh nemirov pa je moskovska država tako oslabela, da se nij mogla mešati v litovske zadeve. Narodu zapadno-ruskemu nij družega preostalo, nego trpeti, dokler se bode dalo, — on je tudi tako načinil; a koji nijso mogli podnesti preganjanja, ti so sprejeli unijo. Vendar pa nijso bili vsi tako podnosljive narave; našla se je cela pokrajina, ki nij hotela niti trpeti, niti k uniji pristopiti. Le to je bila Ukrajina. Ona se je vzdignila na svoje zatiralce in Poljaki so morali s krvjo plačati jezuitski nauk.*)

*) Glej članek „Bogdan Hmelnicki“. „Slovenski Narod“ i. 1875 br. 263.

Včeraj so pokopali dr. Hortisa, ki se je sam ustrelil; pustil je ta advokat menda dosti dolga, tako, da si bode moral marsikdo brado obrisati za vse, kar je imel pri njem spravljenega ali izterjanega.

Iz Klanca v Istri 23. jan. [Izv. dop.] Neznani mi je vzrok, ki je pripravil dopisnika iz Materije, prebijati moj dopis iz Klanca od dne 3. januarja t. l. V tem dopisu nij nič slabega, le omilovanje učiteljev in njih reven stan na sploh. Očividno je, da dotični paragraf ima zraven slabe tudi svojo dobro stran, da! Zategadelj je Istra prenapolnena z učitelji! Po sedanjej postavi, ako hoče deček postati učitelj, mora najmaj 12 let hlače trgati po šolskih klopeh. Koliko stroškov imajo z njim ubogi starši. Ali vse to radovoljno potrpe, nadejaje se, da jim bode v bodočnosti vsaj izhajal, morda celo — odvrnil. Ali varajo se starši, ne da bi sin jim kaj vračal, stara mu morata še kaj dokladati, da izhaja. Na prvo v službo postavljeni učitelj, je provizoričen in mu teče letna plača 300 gl. to je 25 gl. vsak mesec. Več se zasluži, če se gre kamenje tolči. — To je po paragrafu, kojega ste vi citirali. Šole II. reda so bolj redke, le III. jih je obilo. Za Boga, kam se hoče obrniti učitelj s to svoto denarja? S temi groši mora skrbeti za hrano, obleko, perilo, mora si omisliti pedagogičnih knjig in tudi ene ali druge vsaj pedagogične novine. Istra si je dosti na škodi ravno s 23. paragrafom deželne šolske postave. Učiteljev nema, a vse jedno pri davkarji mora odrajtovati kmet dotično plačilo za učitelja. Vse menda vendar zaradi šolske mladeži, da bi nekda iz dečkov postali možaki, dobri državljani in zvesti sinovi majke Slave.

Dobro si zapomnite, da postava od 14. maja 1869 nij večna. S časoma dojde druga na svitlo. In ti učitelji, kateri imajo sedaj skušnjo po novej postavi, bodo tudi postali starokopitneži, in jih bo trebalo iztrebiti iz Istre, in z družimi novimi nadomestiti.

Čast in hvala volovskemu c. kr. okrajnemu šolskemu svetovalstvu, da vam vse v narodnem jeziku dopisuje, da bi ga kaj kmalu posnemal tudi koparski. To bi nas veselilo.

Domače stvari.

— (Plesalna vaja) in sicer zadnja letošnja v ljubljanskej čitalnici je denes 26. januarja zvečer, namesto v nedeljo 27. Preložena je zarad slovanskega gledališča.

— (Šestleten zažigalec.) V Stranjah pri Novem mestu je mali 6letni Jožek Zupančič zažgal s klinčki igraje se pôd svojega očeta. Škode je tri sto goldinarjev.

— (V Trbovljah) je rudniška delavka Alojzija Leben 7. t. m. tako nesrečna pala z jednega nadstropja v drugo, da je vsled ran umrla.

— (Na smrt obsojen.) Iz Celja se piše: Pred devetimi leti je Jakob Čurin iz Žalovc pri Ormužu snubil hčer kmeta Antona Ježa. Ali Jež mu je nij htel dati, da si ga je hčer htela in je bila več let znana z njim. Leta 1869 3. febr. je Anton Jež pijan domov prišel in tepel ženo in hčer. Jakob Čurin je to skozi okno videl, v hišo šel in Ježa na stran vrgel, ženske sta ubegnili ven, in Čurin je potem Ježa ustrelil v lastnej hiši. Ker nij bilo nobene priče, nij se mu mogel umor dokazati. Še le letos, čez devet let, so mu to v Celji pred porotniki dokazali in obsojen je bil 26. t. m. na smrt, na vešala.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	80	"
Zlata renta	74	45	"
1860 drž. posojilo	114	80	"
Akcije narodne banke	812	—	"
Kreditne akcije	221	75	"
London	119	50	"
Napol.	9	55 1/2	"
C. kr. cekini	5	65	"
Srebro	104	—	"
Državne marke	59	15	"

Velika razprodaja

ostankov

ter najcenejše je na prodaj dobro izbrana

zaloga blaga

pri

C. Wannischu,

(10—5)

v Ljubljani, na mestnem trgu šte. 7.

25 gld.

plesna ali salon-obleka

pri

(22—2)

M. Neumannu,

v Ljubljani, v Lukmanovej hiši.

Kdo hče

mesečno po 100 gld. in več po strani zaslužiti si, zastopajoč imenitno hišo? — Ponudba osob vseh stanov pošilja pod naslovom „Z. 430“ ekspedicija za anonce G. L. Daube in dr., I., Singerstrasse 8, Wien. (18—4)

Priporočilo.

Podpisani umeteljni vrtnar se priporoča p. t. občinstvu za izdelovanje šopkov za veselice, plesne, ženitovanja in domaća razveseljevanja ter vencev za mrljice. Pri njem se dobivajo taki vsaki čas iz mnogovrstnih in najlepših friznih cvetlic prav lično narejeni in tako v ceno, da jih skoro nobeden vrtnar za tako nizko ceno izdelovati ne more. Tudi ima podpisani mnogo vrstne rože za izlepšanje plesnih dvoran ter mrtvaskih odrov.

A osobito se priporočati usoja podpisani za obilna naročila ob priliki bližnje **Vodnikove svečanosti** ter si je v svesti, da bo v vsakem obziru p. t. naročevalce popolnem zadovoljil. Tudi vanjska naročila točno izvršuje ter pošilja s poštanim povzetjem.

Obilnih naročil se nadeje, beležim se odličnim poštovanjem

Alojzij Korsika,

umeteljni vrtnar,

(25—2)

na poljanskej cesti, št. 12 (nova).

Uljudna opozoritev!

Gospodarji J. Bittnerjeve lekarni v Glognici se trudijo, da bi p. t. občinstvo s svojimi naznanili prevarili na toliko, da bi se mislilo, da je fabrikat, ki služi pod imenom „Julij Bittnerjevega snežniškega zeliščnega alopa“, pravi ter oni snežniški zeliščni alop, ki je že 2 desetletji izpoznan za izvrstnega.

Ne morem zatorej tiho trpeti, da se izvrstni vspehi, katere je moj snežniški zeliščni alop pokazal pri prsnih in pljučnih boleznih, na tako čudno drzovito način prevarljivo uporabljajo, tedaj si smatram za dolžnost, da, sklicavajuč se na obznanilo občinskega zastopstva glogniškega od dne 27. januarja 1876, izrično povdarim, da sem jaz, od leta 1855 počenši, **jedini prirejevalec** pravega snežniškega zeliščnega alopa, in da je ta moj izdelek — da ne bi p. t. občinstvo se premotiti dalo — od 1. januarja 1876 samo pod naslovom

Wilhelmov snežniški zeliščni čaj

dobiti po lekarnah, ter da si more pravega vsak kupiti jedino pri meni ali mojih gospodih jemalcih, ki so spodaj navedeni.

Nadalje si usojam p. t. občinstvo še jedenkrat na to opozoriti, da, kdor želi to zdravilo kupiti, **izrično**

Wilhelmov snežniški zeliščni čaj

zahteva. (382—4)
Originalna steklenica velja 1 gld. 25 kr. av. v. ter je dobiti pri jedinem prirejevalcu

Franji Wilhelmu,

lekarnarju v Neunkirchenu, v Nižnji Avstriji,

ter pri teh firmah:

Ljubljana: Peter Lassnik:

Beljak: Ferd. Scholz, lekarnar; Bolcan: F. Waldmüller, lekarnar; Borgo: Jos. Bettanini, lekarnar; Bruneck: J. G. Mahl; Briksen: Leonhard Staub, lekarnar; Celje: Baumbachova lekarna in F. Rauscher; Essek: J. C. v. Dienes, lekarnar; Frohnleiten: Vincenc Blumauer; Friesach: Anton Aichinger, lekarnar; Feldbach: Jos. König, lekarnar; Gradec: Wend. Trnkoezy, lekarnar; Gorica: A. Franzoni, lekarnar; Gospič: Valentin Vouck, lekarnar; Glina: Anton Haulik, lekarnar; Hall (Tirolsko): Leop. v. Aichinger, lekarnar; Inomost: Franc Winkler, lekarnar; Inichen: J. Stapp, lekarnar; Ivanc: Ed. Tollovič, lekarnar; Jaska: Aleks. Herzig, lekarnar; Celovec: Karel Klemenčič; Karlovec: A. E. Katkič, lekarnar; Koprivnica: Max. Werli, lekarnar; Kranj: Karel Savnik, lekarnar; Knittelfeld: Wilh. Vischner; Kindberg: J. S. Karinič; Line: Franc v. Erlach, lekarnar; Maribor: Alojzij Kvandest; Meran: Wilhelm v. Pernwerth, lekarnar; Mals: Lud. Pöll, lekarnar; Murau: Jan. Steyrer; Novo mesto: Dom. Rizzoli, lekarnar; Ptuj: C. Girod, lekarnar; Postojna: J. A. Kupferschmidt, lekarnar; Peterwardein: R. Deodatovi dediči; Radgona: Caesar E. Andrien, lekarnar; Rovereto: Richard Thales, lekarnar; Slov. Gradec: G. Kordik, lekarnar; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Trst: C. Zanetti, lekarnar; Vukovar: A. Kraiesovics, lekarnar; Vinkovci: Friederich Herzig, lekarnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Mittlbach, lekarnar; Zader: N. Androvič, lekarnar.

V Avstro-Ogerske in Nemčiji velečenjeni

Wilhelmov

antiartritični antirevmatični

kri čistilni čaj

za

(380—4)

zimsko zdravljenje,

jedino kri čistilno sredstvo z dobrim vspehom,

katere so preiskali, uporabili in za zdravilno priznali: c. kr. vladni svetnik in v. av. vseučilišni profesor dr. E. Fenzl, vodja botaničnemu vrtu na Dunaji itd. itd., prof. Oppolzer, dr. Van Kloger v Bukareštu, dr. Rust na Dunaji, dr. Röder na Dunaji, dr. Ivan Müller, medicinski svetnik v Berlinu, dr. med. A. Groyen v Novem Jorku, dr. Raudnitz na Dunaji, dr. Hess v Berlinu, dr. Lehmann v Mošonu, dr. Werner v Vratislavi, dr. Malič v Grubisnem polju; praktični zdravniki: Hilger v Nachlingu, Russeger v Abtenau, Truchholz v Marzalyju, Janković v Nakofalvi in mnogi drugi zdravniki,

1. pri revmatičnih boleznih;
2. pri skrnini;
3. pri boleznih v spodnjih delih telesa, onih, ki mnogo sedé;
4. pri povečanju in nagnetu jeter;
5. pri svrabu, osobito pri lišajih;
6. pri sifilitičnih boleznih;
7. predno kdo, ki trpi navedene bolezni, misli iti v kako rudninsko kopel;
8. namesto uporabe rudninskih kopelj zoper to bolezni.

Jedino pravi prireja

Franjo Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu.

Zavitek, razdeljen v 8 vzemkov, prirejen po zdravniku zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gld., za kolek in povezovanje 10 kr.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej vsak zahteva vedno le „Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilni čaj“, ker so priredki, ki služe samo pod imenom antiartritičnih antirevmatičnih kri čistilnih čajev, jedino ponarejeni ter jaz vedno svarim pred nakupovanjem talih.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi **Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilni čaj** tudi

Ljubljana: Peter Lassnik;

Beljak: Mat. Fürst; Borgo: Josip Bettanini, lekarnar; Bruck na Muri: Albert Langer, lekarnar; Bolcan: Franjo Waldmüller, lekarnar; Bruneck: J. P. Mahl; Belovár: Rud. Seeboda, lekarnar; Briksen: Leonhard Staub, lekarnar; Celje: Baumbach-ova lekarna in Franjo Rauscher; Cormons: Hermes Codolini, lekarnar; Celovec: Karl Klemenčič; Cortina: A. Cambruzzi; Deutsch-Landsberg: Müller-jevi dediči; Essek: J. C. von Dienes, lekarnar; Josip Pobetzky, lekarnar; Fürstenfeld: A. Schröckenfuss, lekarnar; Frohnleiten: V. Blumauer; Friesach: O. Rauscheim, lekarnar; A. Aichinger, lekarnar; Feldbach: Josip König, lekarnar; Gorica: A. Franzoni, lekarnar; Gradec: J. Burgleitner, lekarnar; Guttaring: S. Vatterl; Grubisnopolje: Josip Malič; Gospič: Valentin Vouck, lekarnar; Grafendorf: Josip Kaiser; Hermagor: Jos. M. Richter, lekarnar; Hall (Tirolsko): Leop. von Aichinger, lekarnar; Judenburg: F. Senekovitsch; Inichen: J. Stapp, lekarnar; Imst: Vilj. Deutsch, lekarnar; Ivanc: Ed. Tollovič, lekarnar; Karlovec: J. Benič, lekarnar; A. E. Katkič, lekarnar; Kindberg: J. Karinič, lekarnar; Kapfenberg: Turner, lekarnar; Knittelfeld: Vilj. Vischner, lekarnar; Kranj: Karl Savnik, lekarnar; Line: Franjo pl. Erlach, lekarnar; Leoben: Ivan Peferšch, lekarnar; Maribor: Alois Quandest; Metlika: Alfred Matter, lekarnar; Mürzzuschlag: Ivan Danjer, lekarnar; Murau: Ivan Steyrer; Mitrovica: A. Kerstenovitch; Mals: Ludvig Pöll, lekarnar; Novo mesto: Dom. Rizzoli, lekarnar; Neumarkt (Stajersko): Karl Maly, lekarnar; Otočac: Edo Tomay, lekarnar; Postojna: Josip Kupferschmidt, lekarnar; Peterwardein: L. C. Junginger; Piberg: Ivan Neusser, lekarnar; Požega: Ant. pl. Hegedüs, lekarnar; Prassberg: Ivan Tribuš; Ptuj: C. Girod, apoteker; Rottenmann: Franjo X. Ilting, lekarnar; Rovereto: Richard Thales, lekarnar; Samobor: F. Schwarz, lekarnar; Sebenico: Peter Berovs, lekarnar; Slov. Bistrica: Adam pl. Putkowski; Slov. gradec: G. Kordik, lekarnar; Jos. Kaligarišch, lekarnar; Strassburg: J. V. Corton; St. Veit: Julian Rippert; Stainz: Valentin Timonschek; Semlin: D. Joannovicz-a sin; Spljet: Venatio pl. Prazio, lekarnar; Schlanders: B. Würstl, lekarnar; Trst: Jak. Seravalle, lekarnar; Trient: Ant. Santoni; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Vukovar: A. Kraiesovits, lekarnar; Vinkovci: Fried. Herzig, lekarnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Mittlbach, lekarnar; Senj: Josip Accurti, lekarnar; Zader: N. Androvič, lekarnar; Zlatar: Ivan N. Pospisil, lekarnar.